

KANTAR

Digitāla satura prettiesiska patēriņa izpēte

Galveno rezultātu prezentācija

Kultūras ministrija

Pētījuma norise

Priekšizpēte, izmantojot padziļināto interviju metodi

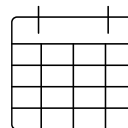
- **10** padziļinātās intervijas ar Latvijas iedzīvotājiem vecumā 19-49 gadi, kuri ikdienā prettiesiskā veidā patērē vismaz vienu no pētījumā analizētajiem digitālā satura veidiem (TV un video saturu; TV kanālus; sporta tiešraides; mūziku; audio vai e-grāmatas; datorspēles; datorprogrammas)

Pamata pētījums – iedzīvotāju nacionāli reprezentatīva aptauja internetā

- **1800** Latvijas iedzīvotāju aptauja vecumā no 18 līdz 65 gadiem

Digitālā satura prettiesiska patēriņa ekonomiskās ietekmes uz valsts ekonomiku novērtējums, izmantojot šādus datu avotus

- Kvantitatīvajā pamata pētījumā iegūtie dati par digitālā satura prettiesiska patēriņu
- LR Centrālās Statistikas Pārvaldes mājtsaimniecības statistikas dati
- Biedrības “Par legālu saturu” sniegto informāciju par vidējām teorētiskajām ikmēneša izmaksām vienam lietotājam par konkrētā digitālā satura patēriņu

2025. gada 3. marts – 16. septembris

— **Padziļināto interviju veikšana:**

2025. gada **28. marts – 9. aprīlis**

— **Aptauja internetā:**

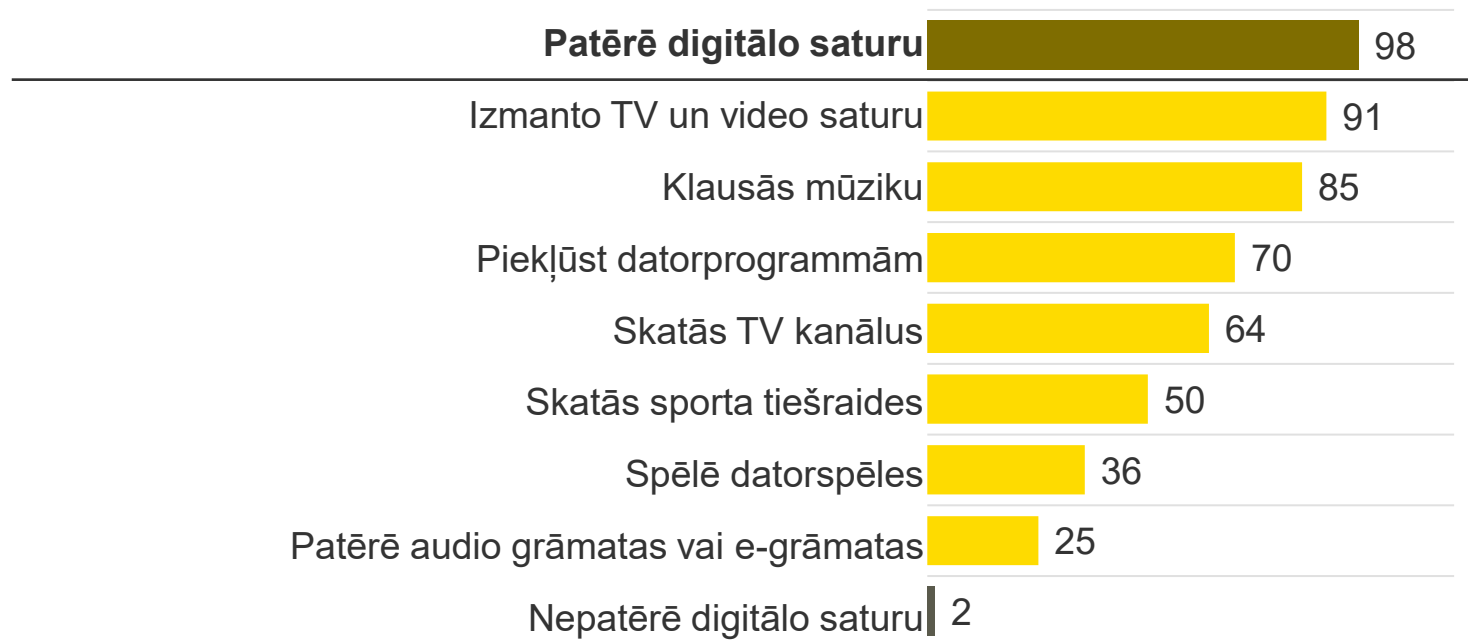
2025. gada **28. maijs – 11. jūnijs**

Digitālā satura patēriņš

Digitālā satura patēriņš Latvijas iedzīvotāju vidū

Grafikā atspoguļotas atbildes no vairākiem jautājumiem par piekļuvi konkrēto digitālā satura veidu patēriņu. Par katru satura veidu tika vaicāts atsevišķi, piedāvājot gan definētus atbilžu variantus, gan atvērtās atbildes iespējas

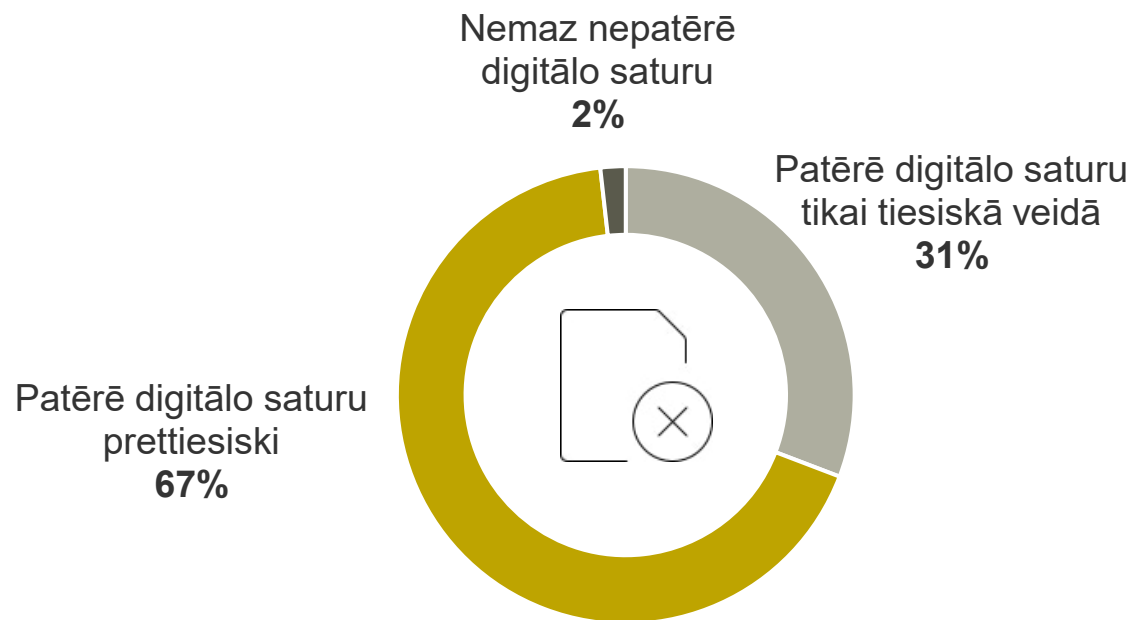
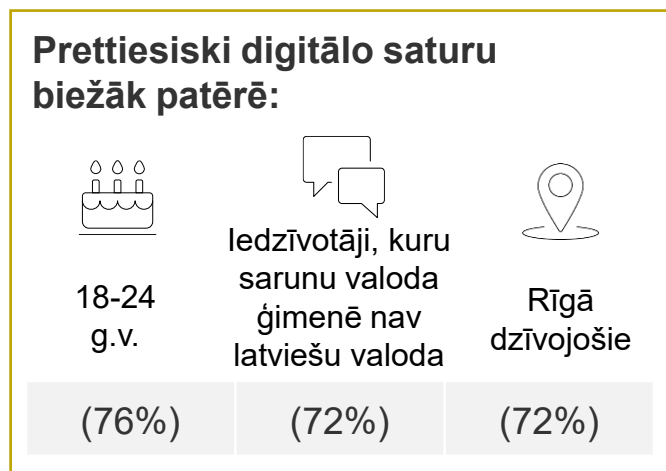
%

Bāze: Visi respondenti, n=1800

Digitālā satura patērēšana tiesiskā un prettiesiskā veidā

Grafikā atspoguļotas atbildes no vairākiem jautājumiem. Par katru satura veidu tika vaicāts atsevišķi, piedāvājot gan definētus atbilžu variantus, gan atvērtās atbildes iespējas

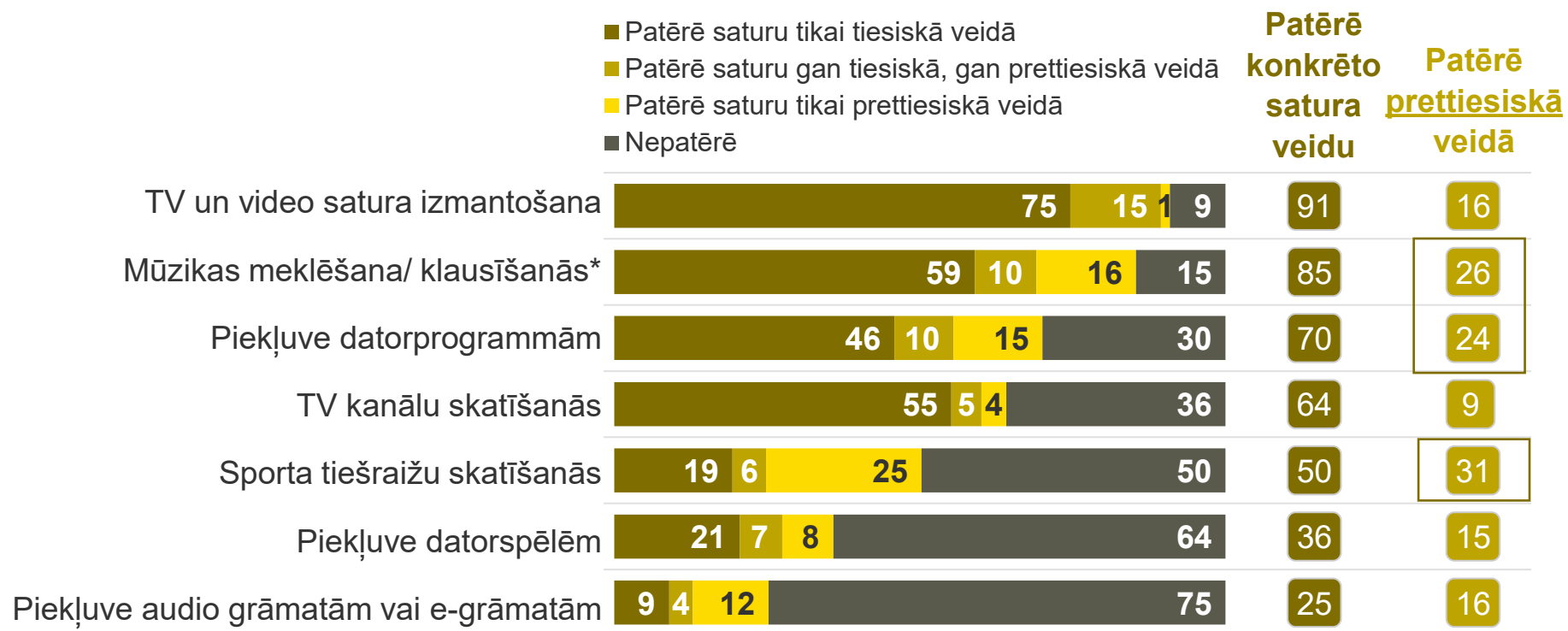

Bāze: Visi respondenti, n=1800

Digitālā satura patēriņš pa konkrētiem satura veidiem

Grafikā atspoguļotas atbildes no vairākiem jautājumiem. Par katru satura veidu tika vaicāts atsevišķi, piedāvājot gan definētus atbilžu variantus, gan atvērtās atbildes iespējas

%

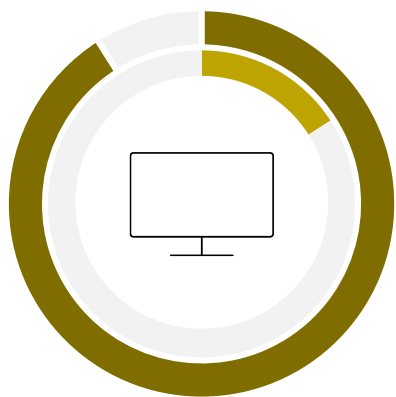

Bāze: Visi respondenti, n=1800

TV un video satura patēriņš

Grafikā atspoguļotas atbildes no vairākiem jautājumiem. Par katru satura veidu tika vaicāts atsevišķi, piedāvājot gan definētus atbilžu variantus, gan atvērtās atbildes iespējas

%

91% Patērē

16% No visiem iedzīvotājiem vecumā 18-65 gadi patērē prettiesiskā veidā (t.i. 205 719* iedzīvotāju)

Bāze: Visi respondenti, n=1800

*Šeit un turpmāk aprēķinos izmantota Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) statistika par iedzīvotāju skaitu vecuma grupā 18-65 gadi (n=1263246)

No TV un video satura patērētājiem

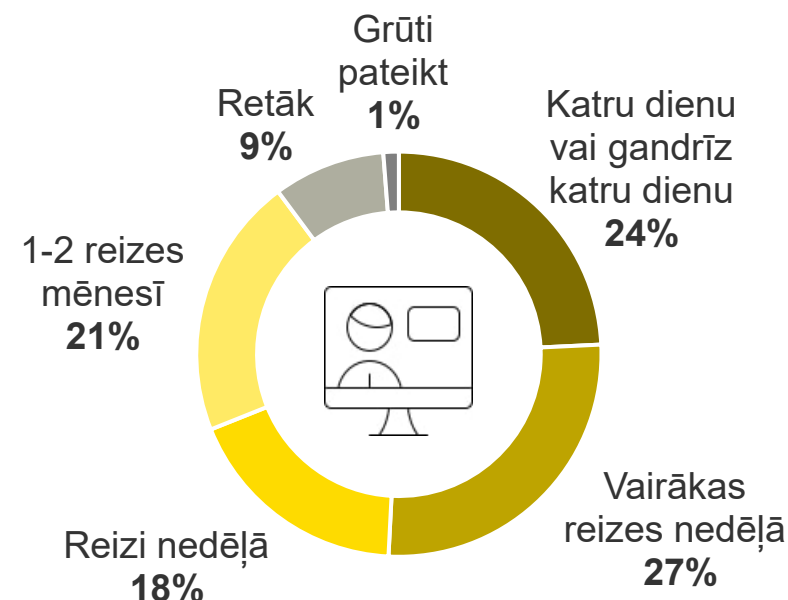
18%

šo digitālo saturu patērē prettiesiskā veidā

Bāze: Respondenti, kuri patērē TV un video saturu, n=1639

Q1.1. Aptuveni CIK BIEŽI pēdējā gada laikā Jūs esat IZMANTOJIS/-USI šo TV pieslēguma veidu/ interneta vietni?
%

Prettiesisko TV un video satura skatīšanās veidu izmantošanas biežums

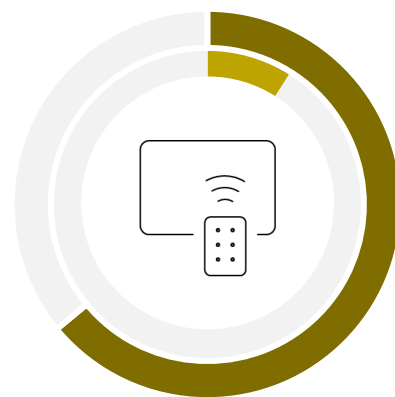

Bāze: Respondenti, kuri izmanto prettiesiskus TV pieslēguma veidus vai video skatīšanās iespējas internetā (grafikā nav iekļauti sporta tiešraīžu skatītāji prettiesiskā veidā, jo tie tiek analizēti atsevišķi, kā arī nav iekļauti tie, kuri skatās TV kanālus, kurus Latvijā ir aizliegts izplatīt), n=285

TV kanālu skatīšanās

Grafikā atspoguļotas atbildes no vairākiem jautājumiem. Par katru saturu veidu tika vaicāts atsevišķi, piedāvājot gan definētus atbilžu variantus, gan atvērtās atbildes iespējas

%

64% Patērē

9% No visiem iedzīvotājiem vecumā 18-65 gadi patērē prettiesiskā veidā
(t.i. 113 604 iedzīvotāju)

Bāze: Visi respondenti, n=1800

No visiem TV kanālu skatītājiem

14%

patērē Latvijā aizliegtos Krievijas TV kanālus

Bāze: Respondenti, kuri skatās TV kanālus, n=1168

Sporta tiešraižu skatīšanās

Grafikā atspoguļotas atbildes no vairākiem jautājumiem. Par katru satura veidu tika vaicāts atsevišķi, piedāvājot gan definētus atbilžu variantus, gan atvērtās atbildes iespējas

%

Bāze: Visi respondenti, n=1800

No sporta tiešraižu skatītājiem

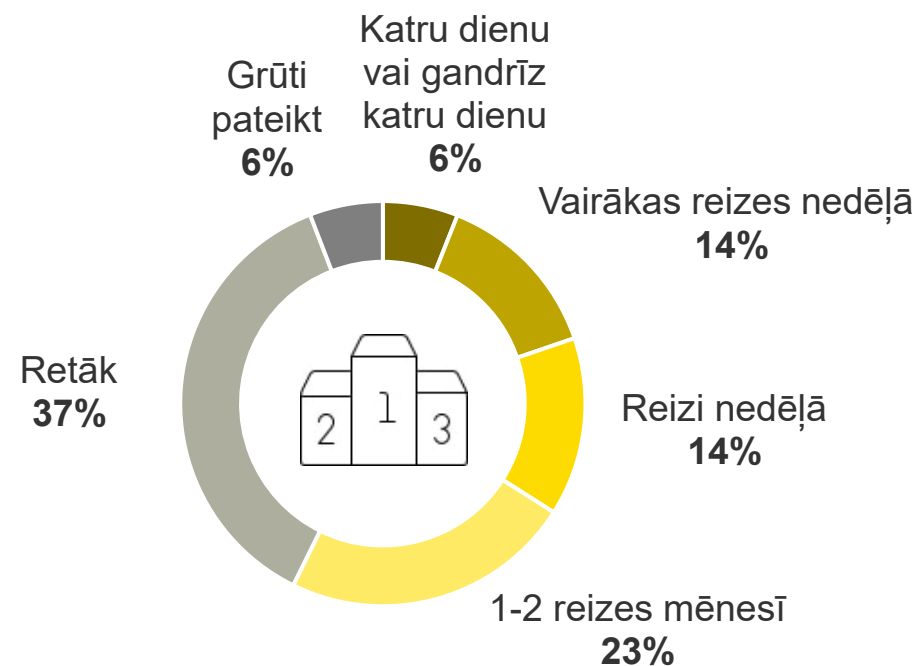
62%

šo digitālo saturu patērē prettiesiskā veidā

Bāze: Respondenti, kuri skatās sporta tiešraides, n=904

Q1.2. Aptuveni CIK BIEŽI Jūs skatāties SPORTA TIEŠRAIDES?
%

Prettiesisko sporta tiešraižu skatīšanās veidu izmantošanas biežums

Bāze: Respondenti, kuri izmanto prettiesiskus sporta tiešraides skatīšanās veidus, n=553

Mūzikas patēriņš*

Grafikā atspoguļotas atbildes no vairākiem jautājumiem. Par katru satura veidu tika vaicāts atsevišķi, piedāvājot gan definētus atbilžu variantus, gan atvērtās atbildes iespējas

%

85% Patērē

26% No visiem iedzīvotājiem vecumā 18-65 gadi patērē prettiesiskā veidā
(t.i. 332 685 iedzīvotāju)

Bāze: Visi respondenti, n=1800

No mūzikas lietotājiem

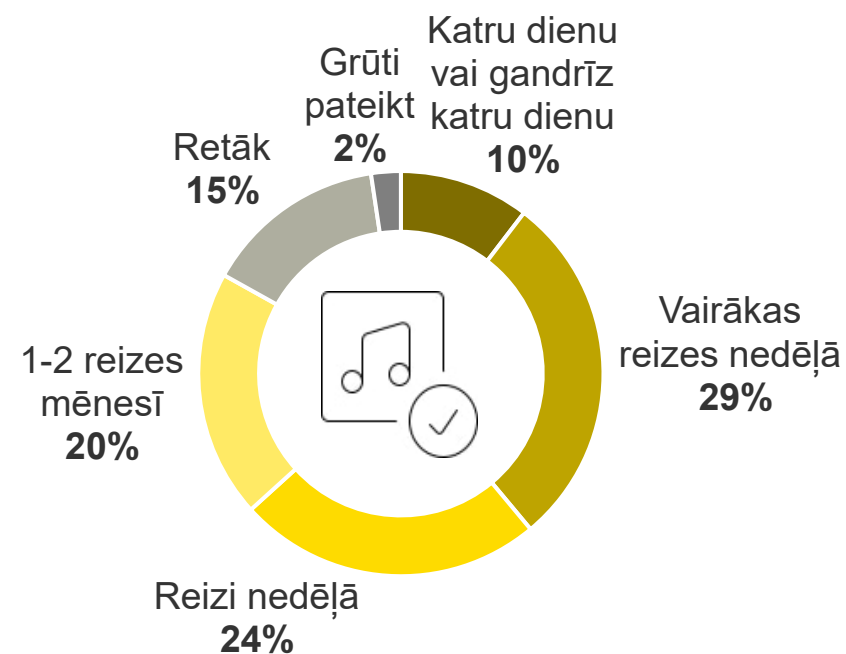
31%

šo digitālā satura veidu saturu patērē prettiesiskā veidā

Bāze: Respondenti, kuri meklē/ klausās mūziku, n=1532

Q2.1. Aptuveni CIK BIEŽI pēdējā gada laikā Jūs esat IZMANTOJIS/-USI šo piekļuves veidu MŪZIKAI?
%

Prettiesisko mūzikas meklēšanas/ klausīšanas veidu izmantošanas biežums

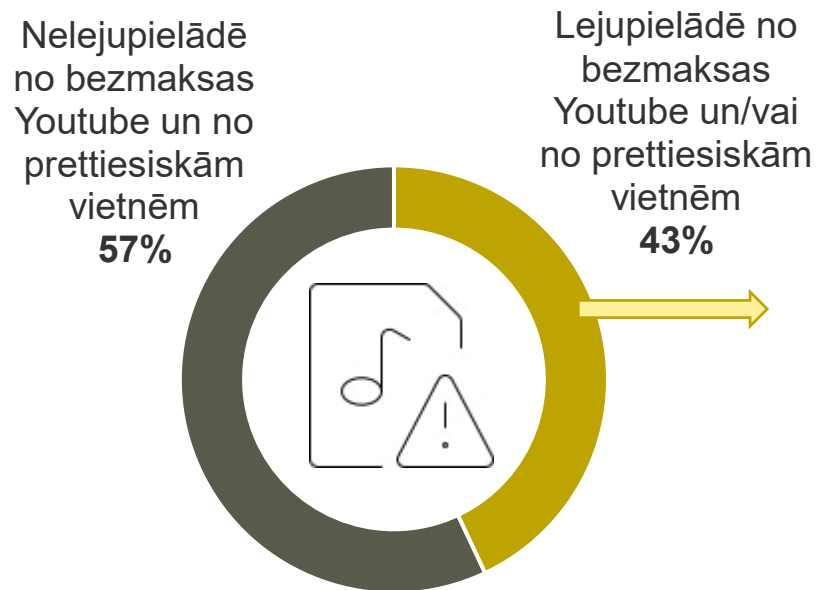
Bāze: Respondenti, kuri izmanto prettiesiskus mūzikas meklēšanas/ klausīšanās veidus internetā, n=128

* Datus ir iekļauts arī atbilžu variants "Iejupielādē no bezmaksas YouTube"

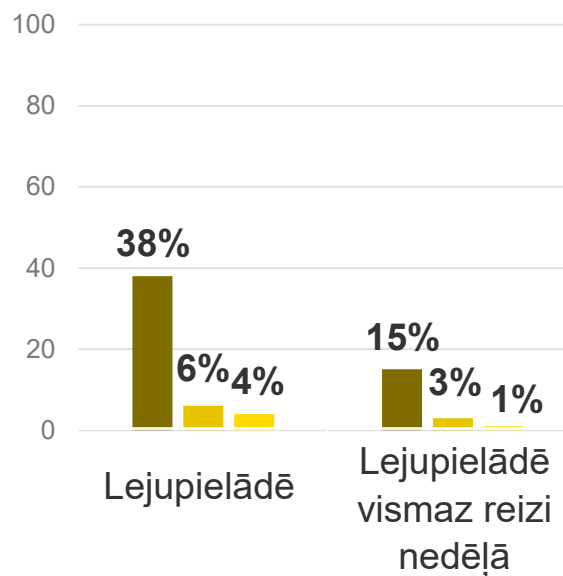

Mūzikas satura lejupielāde

Q2.2. Aptuveni CIK BIEŽI Jūs LEJUPIELĀDĒJAT mūziku?
%

- Izmantojot YouTube (bezmaksas versija)
- Izmantojot specializētās mājaslapas internetā*
- Izmantojot Torrent/ failapmaiņas vietnes

Bāze: Respondenti, kuri izmanto prettiesiskus mūzikas meklēšanas/ klausīšanās veidus internetā un/vai bezmaksas YouTube, n=1042

Digitālā satura prettiesisko patērētāju sociāli-demogrāfiskais profils

Prettiesiski TV un video saturu biežāk patērē:

18-24
g.v.

Skolnieki,
studenti

Rīgā
dzīvojošie

Māzākum-
tautību
pārstāvji

Iedzīvotāji,
kuru sarunu
valoda ģimenē
nav latviešu
valoda

Iedzīvotāji, kuri
strādā
informācijas un
komunikācijas
pakalpojumu
nozarē

Prettiesiski mūziku biežāk patērē:

35-44
g.v.

Latgales
plānošanas
reģionā
dzīvojošie

Ar zemiem
ienākumiem
(līdz 500 eiro uz
vienu cilvēku
ģimenē)

Iedzīvotāji,
kuri strādā
valsts
pārvaldē un
aizsardzībā

Prettiesiski TV kanālus biežāk patērē:

45-54
g.v.

Iedzīvotāji,
kuru sarunu
valoda ģimenē
nav latviešu
valoda

Strādnieki

Latgales
plānošanas
reģionā vai
citās pilsētās
(nevis Rīgā)
dzīvojošie

Ar zemiem
ienākumiem
(līdz 500 eiro
uz vienu cilvēku
ģimenē)

Prettiesiski sporta tiešraides biežāk patērē:

18-24
g.v.

Vīrieši

Rīgā
dzīvojošie

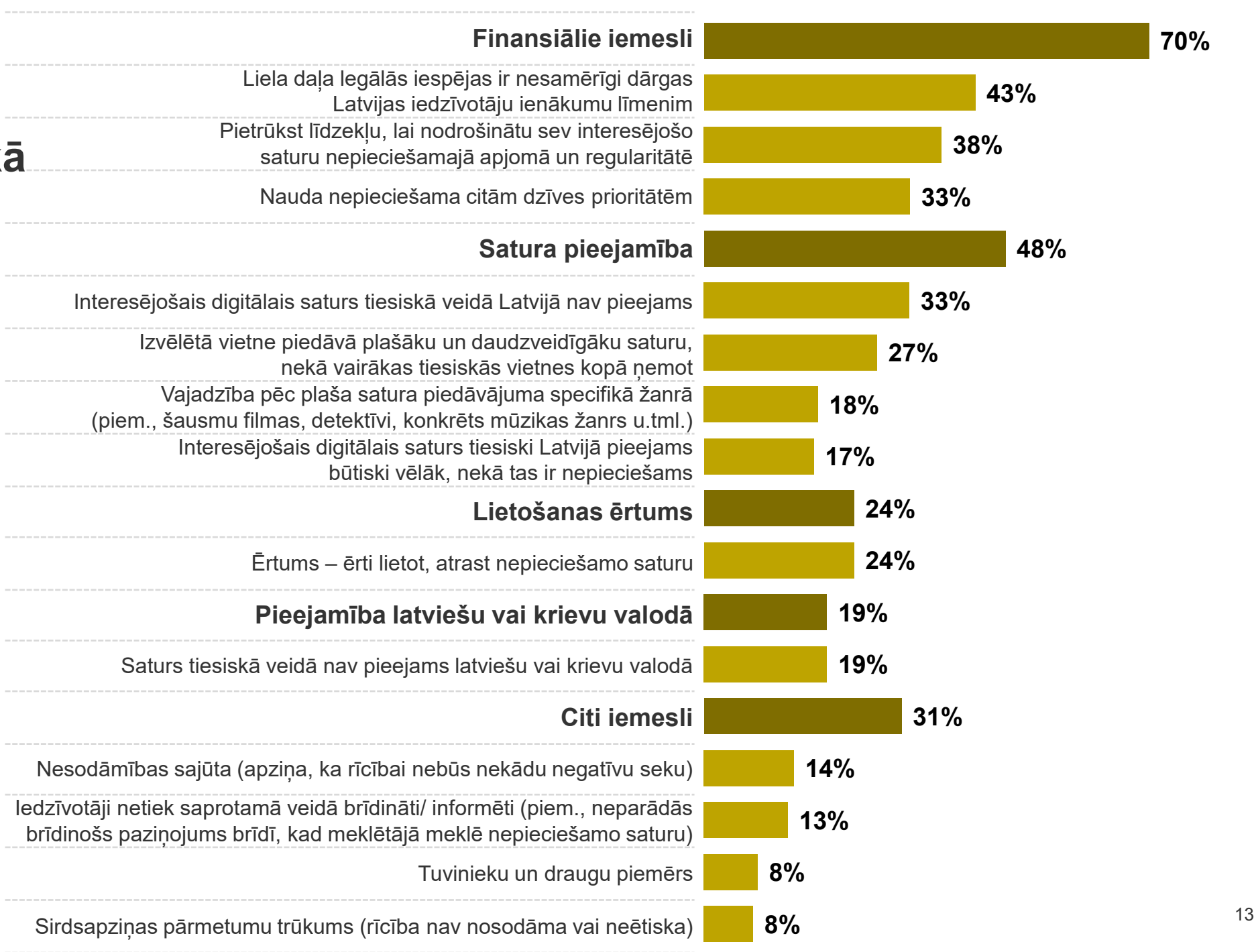
Bāze: Visi respondenti, n=1800

Digitālā satura patērēšanas iemesli prettiesiskā veidā

Q14. Kas, Jūsaprāt, MOTIVĒ iedzīvotājus PRETTIESISKI patērēt digitālo saturu? Vairāku atbilžu jautājums!
%

Atbilžu varianti izstrādāti, ņemot vērā padziļinātajās intervijās minētos iemeslus

Bāze: Visi respondenti, n=1800

Ekonomiskās ietekmes uz
valsts ekonomiku novērtējums

Ekonomiskās ietekmes uz valsts ekonomiku novērtējums

Aprēķinu metodikas posmi:

1. Vispirms tika novērtēts **kopējais mājsaimniecību skaits** pa digitālā satura veidiem, kas konkrēto digitālo saturu patērē prettiesiski
2. Turpmākajos aprēķinos ņemti vērā pētījumā iegūtie dati par **biežumu**, kādā iedzīvotāji mēdz izmantot digitālo saturu prettiesiskā veidā
3. Novērtētas **ikmēneša** teorētiskās **izmaksas** par konkrētā digitālā satura patēriņu
4. Veikti vidējie aprēķini **par iedzīvotāju neveiktajiem maksājumiem** par digitālā satura pakalpojumu patēriņu gadā

*iedzīvotāju neveiktie
maksājumi par digitālā
satura pakalpojumu patēriņu
vidēji vienā gadā bez PVN*

~54,189 mlj. EUR

Galvenās atziņas

Ievērojama daļa (67%) Latvijas iedzīvotāju digitālo saturu izmanto prettiesiskā veidā

Visbiežāk prettiesiskā veidā iedzīvotāji patērē **vienu vai divus digitālā satura veidus** (jeb vidēji 1,4 veidu), vien 4% iedzīvotāju prettiesiski piekļūst pieciem, sešiem vai visiem septiņiem digitālā satura veidiem

Galvenie motīvi, kāpēc iedzīvotāji mēdz prettiesiski patērēt digitālo saturu, visbiežāk ir saistīti **ar finansiālajiem aspektiem** (ienākumi līmenis Latvijā, maksājumu prioritātes ģimenē, liels patēriņa apjoms) un **digitālā satura pieejamību** (tiesiski Latvijā vispār, vienā vietnē vienkopus u.tml.)

Tas, ka saturs tiesiskā veidā nav pieejams latviešu vai krievu valodā ir aktuāli aptuveni piektdaļai iedzīvotāju, bet vairāk tiem, kuri prettiesiski patērē TV un video saturu

Iedzīvotāju **spējas atpazīt** konkrētas **prettiesiskas rīcības** vērtējamās kā **viduvējas**. Arī iedzīvotāju vidējais pašnovērtējuma rādītājs ir 6,4 no 10

Ieteikumi

1. **Informētības un prettiesiskas rīcības apzināšanās veicināšana plašākā sabiedrībā**, tai skaitā prettiesisku rīcību atpazīšanas prasmju attīstīšana (*piemēram, vai lejupielādēt mūziku no YouTube bezmaksas versijas ir tiesiski? Vai dalīties ar digitālo saturu ir tiesiski?*)
2. **Intelektuālā darba novērtējuma skaidrošana sabiedrībā, ja šī intelektuālā darba produkts ir pieejams digitālā formā**, lai mazinātu sabiedrībā sastopamo pārliecību, ka 'internetā visu var atrast par brīvu' un digitālā satura radītāji ir ieguvēji arī no prettiesiska patēriņa, jo tādā veidā iegūst atpazīstamību un popularitāti plašākā sabiedrībā
3. **Iedzīvotāju informēšana par tiesiskajām iespējām**, jo iedzīvotāji ierastā veidā prettiesiski piekļūst digitālajam saturam, iespējams, nezina par tiesiskām alternatīvām
4. **Digitālā satura pieejamības veicināšana tiesiskā veidā**, tai skaitā, cenu politikai, satura piedāvājuma paplašināšanai tostarp valodu izvēlei, kā arī piekļuves ērtumam tehnoloģiskā risinājuma ziņā